

1884, mana que tots los anys avans de comensar la recaudació o cobrança de les cédulas se lassi 'l padró, ahont constin tots los que n' han de tenir, ab la cédula que 'ls hi correspongui, y 'l Plech de condicions que servi per la subasta encarrega al arrendatari la formació del padró, donantli facultat de rectificarlo ó reformarlo si ja los fet al encarregar de 'l servey y anyadint aquestes textuales paraules: «Tots los padrons serán aprobats per l' Administració d' Hisenda de la provincia, després d' haverse exposat al públich per terme de quinze dies. Les reclamacions que 's promoguin serán oides y fallades per la respectiva Delegació d' Hisenda.»

Además, los arts. 37 y 38 de l' Instrucció citada donan tres mesos de temps pera adquirir la cédula, sense multa ó recàrrech, á contar desde 'l día en que 'ls padrons sien aprobats y se rebin les cédulas.

Resulta, per consegüent, que pera que pugui haverhi mora ó defraudació per part de qualsevol obligat á provehir-se de cédula se necessita: 1.º que s' hagi fet lo padró; 2.º qu' aquest s' hagi exposat al públich; 3.º qu' hagi sigut aprobat per la Administració d' Hisenda de la provincia, y 4.º qu' hagin passat tres mesos desde 'l día en que 's va comensar la cobrança.

Si aquestes condicions no s' han complert, no hi ha mora, ni defraudació, ni pot legalment imposarse al que no hagi pres cédula penalitat de cap classe. Si 's fá, es una estralimitació, un abús, y si al ferho se comet violencia aplicant lo procediment executiu, es además una exacció ilegal, castigada per les lleys.

Lo procediment executiu no pot existir, ni judicial ni administrativament, sense quantitat líquida deguda y pera fixar aquesta quantitat líquida es per lo que, l' Instrucció exigeix la formació del padró y les altres disposicions prescriuen sa exposició al públich; perquè axí com l' Estat, lo Govern, no vol que cada qual prengui la cédula que li vingui bé, tampoch consent que l' Administració y avuy l' Arrendataria exigexi de ningú la cédula que li dongui la gana. L' import de la cédula pera cada qual, la quantitat líquida que cada hù deu anyalment al Estat per concepte de cédula, es la que lley determina y se fixa de la manera que disposa l' Instrucció vigent. Mentres no s' hagi fixat en la forma previnguda no hi ha quantitat líquida coneguda, ni procediment executiu possible contra lo que encare legalment no se sab en que consisteix.

Are 'ns trobem en que l' arrendatari de les cédulas ha comensat á Girona lo procediment executiu, los embargs, als que no prengueren cédula l' any 1893 á 1894 y 'ol cobralshi la multa ó penalitat eu que incorren los que defraudan al Estat en dit impost, y que l' Administració ó Delegació d' Hisenda de la provincia l' apoya y l' afavoreix en ses pretensions y fins solicita l' auxi i d' altres autoritats pera que pugui durho á terme, donant ab axó una altra prova de la protecció que li dispensa y de les condescendencies que li té.

¿Pot ni deu cap autoritat secundar á l' Empresa en aquestes pretensions? De cap manera.

Primer falta que s' hagi fet lo padró, que s' hagi exposat al públich pel terme legal y que s' hagi aprobat per la Administració d' Hisenda de la provincia. Y consti qu' axó no s' ha fet, qu' axó no s' ha complert á Girona: que Girona no te padró de cédulas personals pera l' any 1893 á 1894 fet y aprobat en la forma manada per les disposicions vigents. No tenintne, no ha comensat encare lo plaso obligatori pera pendre cédula, y no havent comensat no te dret l' Arrendatari, ni l' Administració, d' exigir l' import de la cédula á ningú, ni de castigarlo fentli pendre cédula triplicada, ni de vexarlo y atropellarlo embargantli bens ni efectes. ¿Es que 'l públich, los ciutadans, no mereixen cap consideració? ¿Es qu' aquí se pot prescindir de la lley en tot lo que 'ls favoreix y sols se 'ls hi ha d' aplicar ab tot rigor lo que 'ls perjudica? ¿Estém en un país civilisat, regit per lleys aplicables als que manen y als que obhexen, ó 'ls representants de l' administració pública poden fer lo que volen, mentres cobrin, com los Bajás del Riff ó 'ls Mandarins de la Xina?

Es hora que tant d' escándols' acabiy que 's fassi entendre al Sr. Delegat d' Hisenda en primer lloch, que de continuar per aquest camí, cada die hi haurá conflictes, cada die se farà més repulsiva una autoritat que no sab ni vol amparar als ciutadans en son dret, y es hora també de que les demés autoritats intervinguin pera evitar conseqüencies que l' excitació de la gent podria fer sensibles pera tothom.

Y tot axó, porque una empresa particular pugui guanyar diners! ¡Si 'n déu untar de rodes!

B.

CRÓNICA

EXTRANGER

Lo Senat dels Estats Units ha votat una lley que prohibeix lo desembarc en aquella república als anarquistes: aquestos fa poch dies havian probat de volar un tren col·locant una bomba en la màquina; qu' esplotá y causá algunes desgracies. A França, lo Govern ha donat regles pera l' aplicació de la lley contra 'ls anarquistes, últimament dictada, y 'l Jurat ha condemnat á mort á Caserio, l' assesi de Mr. Carnot.

Per are les nacions europees se mantenen neutrals en la guerra entre la Xina y 'l Japó: respecte de l' ocupació de Kassala pels italians, lo Sultá de Turquia 'n protesta, protesta que sembla no portará conseqüencies.

ESPANYA

Fora l' escándol y desgracies ocasionades pel joch á Madrid y l' averiguació de si hi ha ó no cólera á Marsella, l' ocupació dels ministres es avuy fer projectes de reformes: reformes á Cuba, reformes á Melilla, reformes en l' ensenyansa, reformes en lo procediment civil, reformes en lo personal: qualsevol se pensaria que 's tracta d' algun daltabaix, pero, ben garbellat, poques passarán de pro-

jecte. La més transcendental es la de Gracia y Justicia: lo Sr. Capdepón ha manifestat que remeterá un questionari á tots los tribunals y collegis d' advocats sobre l' establiment del judici oral y públich en los negocis civils, supressió en los matexos de la segona instancia y divisió de les audiencies en tres classes; una de terme á Madrid y les altres d' ascens y d' entrada. Opina 'l ministre que l' augment de gastos será petit y pensa cobrirlo augmentant lo preu del paper sellat. De segur qu' encare que lo demés no 's realisi, axó últim, la puja del paper sellat, tirarà en avant.

Una altre feyna l' hi ha sortir més repelosa al ministre de la Governació y es contentar á tots los fusionistes que volen esser diputats provincials. Ni hauria per omplir tres vegades á totes les diputacions d' Espanya y, además, en l' encasillat oficial convé reservar alguns llochs pera les oposicions dinásticas y afins. La provincia que li deu donar poch maldecaps es la de Navarra: allí, tant, si 'ls encasilla com nó, los navarros de tots colors han resolt reelegir al sortint, com á mostra de que 'l poble navarro aplaudeix y está identificat ab la conducta qu' han seguit devant les exigencies del Poder Central. Res; una indirecte pera En Gamazo y N' Amós Salvador.

Una comissió de l' Ajuntament de Bilbao, cumplint un acort de la corporació, ha fet entrega á la Reyna Regent d' un exemplar dels Furs del Senyoriu de Vizcaya, pera que pugui apéndrels D. Alfons are que comensa sa educació. Tot será que 'ls hi dexin llegir y que no li ensenyin á avorrixe per contrari á la unitat nacional, aqueixa unitat que tanta sangre nos cuesta.

NOTICIES

Oficials.

—Gazeta 1.ª d' Agost.—R. O. de 30 de Juliol de 1894 modificant la disposició 6.ª del Aranzel en la forma següent: «Filats de seda y de borres de seda ab rodets do fusta ó enrotllats ab cartrons, per el sol pes d' ella, 45 per 100.»

Resolució de la Direcció General de Registres de 5 de Juliol de 1894, declarant no inscribible una escriptura de compra de una casa feta per marit y muller, declarant que la adquisició era per meytat, per considerarse una donació entre cónyuges.

—Gazeta del 4 d' Agost.—Resolució de la Direcció General de Registres de 5 de Juliol de 1894, declarant no inscribible una escriptura de préstam otorgada per marit y muller obligantes solidariament, per no considerar renunciabls los beneficis del Senat Consult Veleyano y la Antéctica Si qua mulier.

Butlletí oficial del 8 d' Agost.—Circular de la Delegació d' Hisenda disposant que l' Empresa arrendataria de cédulas personals, verifiqui l' expedició y cobrança de les cédulas del present exercici económic ab arreglo á les fulles declaratories qu' omplin los contribuyents y en son defecte los auxiliars de l' Arrendataria ajustantse á les disposicions dictades sobre l' assumpto, y previnguent als Arcaldes donguin als Agents de dita empresa los auxilis y datos que reclamin pera cumplir ab son comés.

—Ajuntament.—(Sessió de segona convocatória del die 8 d' Agost.)—Presidida per lo primer finent d' Arcaldes y ab asistencia de vuyt regidors s' obri la sessió lleigintse l' acta de l' antecedent que fou aprobada y firmada. Se concediren alguns permisos d' obres y se llegí y aprobá l' pressuposit format per l' arquitecte municipal de les obres que s' han de fer á la presó, part á càrrech del pressuposit de la Diputació provincial y part al de gastos carcelaris del partit, resolguentse que 's fassin per administració, atesa sa quantia, y lo més aviat possible.

Si volguéssim copiar lo que 'ls diaris de Madrid han escrit aquestos dies sobre 'l joch, ompliríem molts números del setmanari de la grandaria del present. S' ha necessitat un fet tant públich, tant escandalós y tant vergonyit com lo qui succehi en lo Café Oriental, en la mateixa Porta del Sol de la vila centre y corvell y ventre d' Espanya, pera que 'ls periódichs toquin á rebato y prenguin en sério la qüestió del cumpliment per part del Govern y de les autoritats de les disposicions contingudes en lo Códich Penal. Res de tolerancias, res de contribucions indirectes, res de donatius beneficis ni d' altre classe, qu' are se n' adonan que deshonran. No fa gayre temps, quan l' assumpto se tractá en les Corts y 'l ministre de la Governació y fins lo president del Consell parlaren del joch mitg en broma y demostraren devant los Cossos Colegisladors una despreocupació extraordinaria per lo que 's referia á la qüestió legal, al cumpliment del Códich Penal, com si l' encarregat de ferlo observar fós lo Sultá de Constantinopla; sols un dels diaris de gran circulació picá fort dos ó tres dies. Després tot quedá com avans, y continuarem poguent llegir cada mes la distribució que feya de les caritats lo Excm. Sr. Duch de Tama-mes. Are hi hagut morts y ferits y l' eselat de l' indignació pública potser se sobreposará á la influencia... dels punts grossos. Si axis es ho aplaudirém pel bé públich y pel decoro de la lley, y aplaudirém molt més si l' Excm. Sr. Ministre de la Governació se recorda de que Espanya no es Madrid, sino que 'n forman part també les provincies com la nostra de Girona, ahont se juga descaradament com en lo número passat diguérem y diguérem ben alt, y ahont la policia y les autoritats son sordes y quasi tota la premsa es muda en tractantse del joch; pero la gent no es sorda ni muda, y ho sent, ho veu, ho sap, ne parla y fa uns comentaris que si l' Sr. Aguilera 'ls sentís se 'n esgarrifaria. Aquí convé pendre una providencia no sols pel bé públich y pel decoro de la lley, sino además pel bon nom de les autoritats.

—Comensa á parlarse molt y á ferse calendaris sobre l' resultat de les próximas eleccions pera diputats provincials en los districtes de Girona y Olot. Son molts també los noms de candidats probables que sonan, pero per are encare no hi ha res definitiu. Los carlins y 'ls conservadors diu se reuniran un die d' aquestos pera tractarne. Sembla que 'ls últims aspiran solament á obtenir un puesto en lo districte de Girona y s' anyadeix que son candidat anirà inclós en la candidatura oficial. En la mateixa candidatura es probable hi vagi també un conegut castellari. Dels republicans no se sab si presentarán candidatura. Respecte als fusionistes, ó de la situació, es molt fàcil que 'n pugui sortir algun si axí ho determinan los grossos,

es á dir los Comtes, Marquesos y Diputats á Corts, que son los que remenen les cigres; de tots modos, quan será cuyt, ja 'n dirán alguna cosa al Comité pera sa satisfacció y efectes oportuns. Los Heteristes se reservan pera última hora y podria esser que contribuïssen á donar algun disgust á n' algú que ja 's veu sentat en los sillons del salón del segon pis del antich convent del Carme. A Olot, s' assegura qu' anirán de brasset en una sola candidatura unionista, un carl y un ó dos conservadors. Aquestos son los rumors qu' avuy corren, veurem si 'l vent s' haurá girat la setmana entrant.

—De Sta. Coloma nos escriuhen que l' Ajuntament está fent un passeig per anar á la Font de S. Salvador, millora molt temps ha desitjada, y que 's comensaran luego les clavagueres y l' afirmat del carrer Major y del carrer Nou, essent d' aplaudir lo zel demostrat per l' Ajuntament tant en l' un com en l' altre assumpto.

—Lo dilluns á la matinada morí de mort soptada la senyoreta D.ª Carme Gaspar, germana y cosina respectivament de nostres consocs D. Miquel Gaspar y D. Federich Gireós. Deu la tingui al cel y dongui á sa desconsolada familia cristiana resignació.

—No serém nosaltres que regatajarem los elogis al arquitecte municipal Sr. Sureda per tot quant puga haver fet pera 'l cos de bombers, elogis que pera no esser injustos, devém fer extensius al capità de la companyia senyor Martí y Santigosa y al ex-finent d' arcaldes Sr. Prunell pel temps que fou president de la comissió del municipi que tenia á son càrrech aquest servey. Y are, insistint en lo mateix que deyam en lo número anterior, havém d' afegir que 's planyen també de l' oblit en que avuy se té á la companyia molts dels individus que la componen, donchs sa major part, mes que per la retribució mesquina que percibexen, treballan per amor á Girona y á sos concitadans. Per axó sentim que s' hagi dextat correr la creació d' una Societat protectora dels matexos y que l' Ajuntament no sia més espléndid pera ells; pero tenim la completa seguretat de que tota la companyia respondrà ab diligencia y ab gust quant se tracti d' instruhirlos, encare que no hi haja oli pera untarlos y sino que se 'n informi *El Independent*.

—Molt bullici y molta diversió han proporcionat al jovent les vetlles de la setmana passada. Balles y balls al carrer del Carme, al carrer de la Rutlla y al Pont major. Hi ha hagut n'it que han tocat quatre ó cinch músiques.

—A propòsit de la mort d' En Roumieux, lo periódich felibrench de Marsella, *La Cornemuse*, publicá traduhit al francès un article escrit fa alguns anys sobre dit poeta per nostre compatriota En Valenti Almirall. Mes, com sia que 'n dit article lo Sr. Almirall no concedeix al moviment felibrench cap transcendencia y afirma que 'ls felibres no han may aspirat á un cambi de situació; lo director de *Lo Cigaló d' Or*, n' Albert Arnavielle, en son darrer número, lo contradeix dihent: «En Roumieux visqué y cantá per la causa y no podriam honrar millor sa memoria que combatent á tort y á través, en aquest periódich qu' ell fundá, *per a totes les reivindicacions de la terra, de la llengua del Mitg-die*. No desdirém may en tal empresa.» Bé pels provençals.

—S' han repartit uns porta fússells als individus del Somatent d' aquesta ciutat, que 'ls servirá de distintiu d' aquí en avant. Es llástima que s' haja posat en castellá la inscripció que duhen, tractantse d' una institució purament catalana, que té per divisa antiga *Pau, pau, y sempre pau*.

—Lo dimars prop vinent, die 14, se celebrará á Banyoles la tradicional fira d' Agost.

—FESTES MAJORS DE LA COMARCA.—Die 15, Aguilana, Alp, Amer, Batet, Cistella, Darnius, Gahusas, La Bisbal, Rosas, Sella de Anglès, Serra, Tortellá, Vilabertran, Vilamacolum, Vilanant, Fanals, Santa Pau, Porqueres, Faras, Granollers de Rogacorba. Die 16, Vilamarí. Die 17, Riumors.

—Fires.—Die 14, Banyoles. Die 16, Caldes de Malaveilla, Castelló d' Ampuries. Die 17, Navata.

Carta de La Sella

Sr. Director de Lo Geronés.

La Sella 1 d' Agost de 1894.

Molt Sr. meu: vaig á contarli, ab poques paraules, l' escurrió que ferem lo die 30 del passat mes al Pastoral, Montglós y Lloret Selvatge.

Sortírem de La Sella á les 5 del matí, encaminantnos cap á Montglós; allí visitárem la celebrada ova ahont aná á recullirles moltes vegades lo famós capità de trabucayres En Ramón Felip. Está situada dins d' una penya á uns 50 pams sobre 'l nivell del Ter, que passa allí al costat; es grandiosa, puig pot contenir molt bé unes 30 persones. Nos dirigírem després al torrent de Montglós, notable per lo fresca y abundant de la seva aygua y per las moltes angüelles que s' hi orían, més no poguérem internarnshi gayre per la moltíssima vegetació que hi ha, la que 'ns privá de seguir més amunt.

Contents d' haver trovat un lloch tan pintoresch y ombriol y enamorats d' ell, resolguérem ferhi 'l dinar, y mentre 'ls uns s' afanyavan á courel, los altres s' entretenien pescant y embadalintse en los hermosos paysatges que s' oferien per tot hont passavan. Roques enormes y singleres innaccessibles, dretes com un campanar de catedral, clápades de tant en tant d' alguna vegetació y brollant en alguns indrets hermosos fonts d' aygua fresca y regalada que, saltironant en boniques cascates y fent ballar les impertinentes fulles d' alguna rama d' arbre que toca l' aygua, devalhán á engrossar la corrent del Ter.

Un cop dinats anárem á Lloret Selvatge, ahont hi ha poch que admirar. Se veuhen per allí tres ó quatre cases escampades y una petita capella. La tradició suposa qu' avans era més gran, pero succehi que passant lo Sant Viatich per la plassa lo die de la festa, major mentres s' hi estava ballant y no havent parat les balles, s' enfonsá tota la plassa engolintse gent y músichs y además algunes cases. Encare, din, que 's senten cada any, en la mateixa diada que 'l fet succehi y en lo mateix puesto ahont era la plassa, los músichs que tocan y la gent que balla.

Tornárem á La Sella passant pel Pastoral y nos hi aturárem fins al vespre pera veure les obres que s' hi fan. La grandiosa resclosa en construcció que te de conduhir les aygues á les fàbriques que s' edificarán un xich més avall, ha de tenir, segons nos digueren, 100 pams d' alt